

Den goda vardagen

Nordisk konferens om natur och kulturarv som resurs för god livsmiljö
Den 4-5 november 2009, Køge, Danmark

En grå novemberdag någonstans i Norden, eller nämligen i den danska staden Køge. Cirka 50 språkglada ansikten för den nordiska mångfalden samlas på hotell Niels Juels, alla ivriga att berätta för varandra hur en god livsmiljö kan skapas med hjälp av natur och kulturarv.

Den större delen av deltagarna kommer med tåget direkt från flygplatsen – snabbt och bekvämt! När de väl nått fram upptäcker de en hamnstad med en lång historia, tunga industrier och en tydlig gräns mellan tätort och vatten. En stad där, som det senare visas, konsten spelar viktig roll för att belysa platshistoria och öka attraktivitet. En stad vilken, enligt borgmästaren Marie Stærke, vill stå för själva betydelsen om vad som är god vardag.

”För att stadsborna ska ha det bra!”

Ja, en god vardag handlar om att människorna ska ha det bra. Detta enkla men träffsäkra budskap uttalades av Jakobsstads arkitekt Ilmari Heinonen redan vid starten. Allt annat som hände efteråt blev en stafettlöpning där pinnen lämnades med skicklighet, utan att någon tappade den. Den goda stämningen förstärktes av en öppen dialog kring de små borden i konferensrummet. Det faktum att det visade sig finnas en nästan jämn fördelning mellan män och kvinnor hade kanske också något att göra med det hela. Tanken var ju från början att alla skulle gå därifrån som vinnare: av nya bekanta, nya kunskaper, nya inspirationer.

God vardag är resultatet av modern planering

Tyvärr kan jag inte låta bli att stödja alla älskare av klichéer och säga: ”Världen är liten!”. Oberoende varifrån de kom följde alla föreläsare mer eller mindre samma linje. De pratade om helhetssyn, brett samarbete, pengar, långsiktighet, integration...

Alla var överens om att den moderna planeringen handlar om en lång process där många olika aktörer medvetet måste involveras. I luften fanns visdom som ”världen erövrar i små steg” och ”ting tar tid”. Som nyckel till framgång utpekades sådana företeelser som engagemang, kommunikation, tålmod och envishet.

Experterna måste sträcka ut en hand.

Politikerna måste vara med.

Invandrare och barn måste berätta om hur de uppfattar landskapet.
Den ideella sektorns betydelse bör inte underskattas.

Eftersom det levande stadsrummet skapas **i mötet** mellan alla dessa betydelsefulla intressenter.

Men vad gör man när man lever i ett sammanhang där kulturarv är ett främmande ord? Man pratar, man tittar på den som sitter på andra sidan bordet och, om det behövs byter man språk.

Eftersom syftet är att bli förstådd.

Stöd och engagemang är resultat av förståelse. Men också av information – som kommer från möten med varandra och massmedia. Och av bilder, många bilder för att en bild säger mer än tusen ord...

Flera av de projekt som presenterades satsade på att göra det attraktivt att bosätta sig där historien fanns. Eller att synliggöra historien och se den i ett nytt sammanhang. Eller att förnya ett område med hjälp av kulturarv. I Jakobsstad var utgångspunkten historiska parker. I Limhamn och Hvidovre började allt med spår från industrialismen. I Örskälljunga handlade det om en strävan efter aktivt brukande av landskapet. Lavaelvebyen beskrev med ord och bilder "djävulens kommunalplan" och talade om hur de lyckats omvandla den till något positivt, där lavan har blivit rum för fritid och motiv för konst. Groruddalen berättade om hur kulturminnen brukades som mötesplatser och hur skillnader mellan det norska och invandrarnas förhållningssätt till naturen gav styrka.

Men ting tar tid så hur går man från projekt till långsiktig förvaltning? Genom att involvera så många som möjligt och stödja dem. Genom att förankra i samhället och hitta de engagerade människorna – de som är villiga att utföra "dugnad", de frivilliga obetalda arbeten som kan uppfylla allas drömmar.

Från någon annans mun...

"Bättre att gå på halvfart under en lång tid än full fart under en kortare tid."
Gertrud Richter

"Förbättra möjligheterna för kommunerna att kommunicera horisontellt."
Ingegerd Ward

"Har du ett gott projekt så finner du finansiering förr eller senare."
Una Eiken

"I mötet mellan invånarna och experterna kan vi skapa något mycket gott!"
Anders Rask Storgaard

"Det krävs engagemang, envishet och lite till!"
Mats Wirén

"Att kanonisera välfärdsstaten och den sena industrialismen som kulturarv har varit barriär. Hade vi arbetat med andra erkända kulturarvsvärden hade många processer varit lättare."
Poul Sverrild

"Glöm inte bort folkhälso- och barnperspektivet!"
Nina Granath

"Jämn fördelning mellan män och kvinnor ger en bra stämning."
Klaus Olesen

"Det tar lång tid att ändra tradition!"
Marie Garsdal Brøsted

Vilken betydelse har natur och kulturarv utan människan? Det är ju med människans vilja och ansvar som de kan bli resurs för något utöver deras egen betydelse, däribland god livsmiljö.

Att skapa en region, att skapa en stad, att skapa en människa... Här visas ett försök att sammanfatta denna komplexa process. Men hur många rader behöver man verkligen för att beskriva allt detta?

Var går gränsen mellan det vackra och det fula? Den förflyttas hela tiden för att, än en gång, bevisa att allt är relativt. Men en sak är säker – det goda kan hittas överallt; det handlar mer om man vill se det.

Under visningen av denna mysiga lägenhet undrade flera av konferensdeltagarna hur det skulle vara att bo i det högt exploaterade industriområdet med goda kommunikationer till Köpenhamn.

Nära till allt – grönska, affärer, kommunikation, historia... Allt detta blir till en drivande kraft när en modern och god vardag ska byggas.

Även om vädret inte var på vår sida, hittade vi motivation att bege oss ut och upptäcka hur Køge gick till väga för att bygga sin goda livsmiljö. Är man nyfiken, är man nyfiken!

Den

Omstigning til Paradis
Stig ombord på den øde ø, og giv dig selv en kontemplativ oplevelse, der vækker drømme om verdens eksotiske og uspolerede pletter til live.

For et beskedent beløb kan du her købe din egen robinsonade af selvvalgt varighed.

Læn dig trygt tilbage og nyd naturen, imens øen sejler dig ud på vandene. Grib chancen til en once-in-a-lifetime-oplevelse.

Finns den något paradys på jorden och var ligger det i så fall? Antagligen inte i Køge, men vi fick ändå en ”once-in-a-life-upplevelse” eftersom det är högst osannolikt att samma konstellation kommer att inträffas igen.